

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyen szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A kormány Fiume érdekében.

A koalíciós kormány egy évi működéséről szóló beszámolót, mint már jelentettük, most tették közzé. Minden egyes tárca külön jelentésben számol be működéséről. Ezek közül Fiumét különösen a kereskedelemügyi minisztérium jelentése érdekli, amelynek városunkra és a kereskedelmi tengerészetre vonatkozó részét a következőkben ismertetjük:

A kereskedelemügyi miniszter előterjesztette a *tengeri szabad hajózást* üzö magyar kereskedelmi hajóknak állami segélyben és kedvezményekben való részesítéséről szóló törvényjavaslatot, mely mint 1907. évi VI. t.-cz. törvényre emelkedett.

Az 1907. évi VI. t.-cz. alapján a hazai hajóállomány lényeges szaporítása történt, amennyiben két hajó a 7000, két hajó a 6000 és négy hajó a 5000 tonna, összesen mintegy 46.000 tonnatartalommal bíró 8 tengeri hajónak megrendelése és legrövidebb idő alatt való forgalomba bocsátása van bejelentve. Ezek közül két, egyenként 5000 tonnás hajó már vízre is bocsátottat.

A keleti és nyugati forgalom megosztása. Az előző magyar és osztrák kormányok között 1898. évi február hó 2-án létrejött egyezmény, mely a két állammal szerződéses viszonyban álló Adria és Lloyd tengerhajózási vállalatok viszonyát a kölcsönös érdekeknek megfelelő módon szabályozta, az 1906. év végén lejárt. Ideiglenesen, a két kormány megállapodásával az egyezmény 1907. év április végéig meghosszabbított és tárgyalások vannak folyamatban a további rendelkezésre nézve.

Amennyiben e tárgyalások nem vezetnének a kívánt eredményre, gondoskodás történt új önálló magyar ázsiai hajóáratok bevezetésére.

A fiumei kikötő további kiépítése, nevezetesen a Mária Terézia-mólónak 300 méterre való meghosszabbítása és egy táromlók készítése, mely munkálatok az 1904. évi XIV. t.-czikk alapján eszközözendő beruházások keretében nyertek bizottságot, megszakítás nélkül folytatottak.

A fiumei kikötőnek a jövőben szükségessé váló kibővítésére való tekintettel egy nagyszabású, egységes egészet képező fejlesztési tervet kidolgozása megkezdett.

Előkészítés alatt áll a magyar tengeri hajózásnak több irányban való kiterjesztése, és pedig úgy Fiuméből, mint Galaczból kiindulólág. Ez irányban külön előterjesztések fognak az országgyűlésnek tételni. A hajózást illetőleg nevezetesebb mozzanat a Duna-Tisza-csatorna terve.

A fiumei behozatali kereskedelem tekintetében nagyobb jelentőségű tervek vannak tárgyalás alatt. A cél e részben Fiumét a reánk nézve fontosabb behozatali cikkek tekintetében önállósítani.

A drótnélküli távirás (radiotelegrafálás) rendezése érdekében 1906. év október és november hónapjaiban Berlinben megtartott első nemzetközi értekezleten megkötötték a nemzetközi szerződést, melynek főcélja az, hogy mindennemű rendszer szabad közlekedése egymással biztosítsák. A Marconi-társaság részéről tervezett világszabadalomnak, amely mögött politikai hatalmi kérdések állot-

tak, e szerződés véget vetett. Az első radiotelegráf-állomás Fiumében volna felállítandó és kísérletek tételtek arra, hogy Magyarország és Olaszország között ez uton közvetlen távirati érintkezés létesíthessék. Sikertült a szerbekkel, bolgárokkal és törökökkel arra a megegyezésre jutni, hogy Budapest és Konstantinápoly között direkt táviróvezeték létesíthessék. A vezeték jó részt már elkészült s remélhető, hogy még a folyó évben átadható lesz a forgalomnak. Alkalmunk volt idegen postaszolgálat elkerülésével, magántársulattal, az „American Express Company”-val az Amerikába szülő csomagok szállítására s kézbesítésére nézve szerződést kötni. Az új csomagszolgálat 1907. évi május hó 1-én lép életbe.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 8. A képviselőház mai ülését Justh Gyula elnök délelőtt tíz órakor nyitotta meg. A jelentések után áttért a Ház a *nem állami tanítók fizetésrendezéséről* szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására.

Vajda Sándor nemzetiségi elhamarkodottnak mondja a törvényjavaslatot, amelyet szerinte a kormány azért vett elő, hogy időt nyerjen az általános választójog elodázására. Ami azt a törekvést illeti, hogy a román gyermekektől el akarják rabolni anyanyelvüket és magyarul akarják tanítani őket, ez a törekvés nem fog sikerülni. Sokkal hamarabb elfelejti a román gyerek a magyar nyelvet, mint ahogy megtanulja. Igen hosszasan, szakonként foglalkozik a javaslattal.

Beszéde közben az elnök szünetet rendel el.

Szünet után Nivay Lajos alelnök foglalja el az elnöki széket.

Vajda Sándor folytatja beszédét és egész délutáni két óráig beszél. Végül határozati javaslatot nyújt be, hogy vegyék le a javaslatot a napirendről.

Az elnök jelenti, hogy a dunapataji választás színhelyéről ifjabb Madarász József és Nagy György képviselők táviratilag bejelentették mentelmi joguk megsértését, mert a választási elnök karhatalommal kivezettette őket a tereméből.

Ezután Székács Ferencz tót nemzetiségi beszélt gyakori derűtséget keltve a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat ellen, mire az ülés délután három órakor véget ért.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, április 8. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz és Darányi Ignác miniszterek, valamint Sztevenyi József, Popovics Sándor és Mesössy Béla államtitkárok és a szakreferensek ma

este Bécsbe utaztak, ahol holnap folytatják az osztrák kormányval a kiegyezési tárgyalásokat.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, ápr. 8. A függetlenségi párt ma este Batthyány Tivadar gróf elnöklété alatt értekezletet tartott. Bethlen István gróf bejelentette, hogy a román irredentista mozgalom tárgyában interpellációt intéz a kormányhoz. Macner Béla rámutat arra, hogy a párttagok hanyagul látogatják a képviselőház üléseit. Ugron Gábor kijelenti, hogy ez ügyben már történt intézkedés. Balogh Ernő beszámol a tegnapi újvidéki népgyűlésről és örömmel konstatalja, hogy a szerbség csatlakozott az önálló vámtérület érdekében megindult mozgalomhoz. Végül az értekezlet felhatalmazta Ugron Gábort, hogy a nemzetiségi képviselők obstrukciójával szemben indítványt terjesztszen a képviselőház elé a Ház ülésének egy órával való meghosszabbítása iránt.

A dunapataji választás.

Dunapataj, ápr. 8. Az itteni választókerületben ma van a pótválasztás Muza Gyula és Gausser János függetlenségi jelöltek között. Muza támogatására lejöttek a kerületbe Budapestről ifjabb Madarász József és Nagy György országos képviselők. A választás folyamán a két képviselő megtámadta a választási elnököt erőszakoskodásai miatt, mire az elnök a képviselőket, bár igazolták magukat, csendőrokkal kivezettette a tereméből. Madarász és Nagy nyomban táviratilag bejelentették mentelmi joguk megsértését a képviselőház elnökének és a belügyminiszternek.

Késő este a szavazatok aránya ez volt:

Muza Gyula 1758

Gausser János 1504

A választás előreláthatólag csak késő éjjel ér véget. Muza Gyula megválasztása bizonyosra vehető.

Arviz mindenfelé.

Budapest, ápr. 8. Az ország több részéből veszedelmes árvizekről érkezik jelentés. Dévánál a Maros az éjjel átszakította a gátat és előtötte Déva határát. Szászrégenél is folytonosan emelkedik az ár és a vetésekben máris óriási károkat okozott.

Csáktornya vidékét a nagymennyiségű telolvadt hó vize öntötte el. Zágráb és Csáktornya között a személyvonatok forgalmát be kellett szüntetni, mert az

ár a vasutvonalat is megrongálta. A tegnapi személyvonatot csak egy pályáról ebbersége mentette meg a katasztrófától.

Ruttkárol azt jelentik, hogy a Turóc folyó egyre rohamosabban árad és a várost veszedelem fenyegeti. *Alsó-Ruttkál* már több helyen elöntötte a viz.

Dinamitmerénylet Nagybányán.

Nagybánya, ápr. 8. A bányászok sztrájkja egyre veszedelmesebb jellegűt ölt. Ma ismeretlen merénylő *dinamitot dobott a bányavezetőség épülete elé*. Szerencsére a dinamit a megáradt folyóba zuhant, de a vízben *óriási detonációval felrobbant*. A közelben levő épületek ablakai bezúzódtak s egy negyed mértékű területen a házak megremegek.

Gyilkosság az utozán.

Nagyvárad, ápr. 8. A város legforgalmasabb utcáján, a Rákóczi-uton tegnap délután *tőrrel leszúrták Jámber Sándor fiatal törvénytörő irnokot, aki nyomban meghalt*. A fennforgó gyanúkok alapján letartóztatták *Szabó Jenő* törvénytörő végrehajtót, aki ugyanannak a leánynak udvarolt, mint *Jámber*.

A lélekharang.

Szabadka, ápr. 8. Vadkerten *Sárfy Béla* tanító idegességében egy iskolásfiút annyira megvert, hogy a *szerencsétlen gyerek a verésbe belehalt*. A tanító tegnap délután éppen előadást tartott, midőn megszólalt a lélekharang, amitől annyira megrémült, hogy *berohant a lakására és föblötte magát*. Nyomban szörnyethalt.

Dalmácia visszacsatolása.

A képviselőház április 5-iki ülésén *Nagy Dezső* dr. képviselő benyújtotta *Havass* Rezső dr. kérelmét Dalmácia visszacsatolása iránt.

A kérvényben *Havass* dr. a többi közt ezekre hivatkozik:

Dalmácia történetileg, jogilag ma is Szent István koronájához tartozik. A magyar birodalomnak elvitázhatatlan része s földrajzilag is ahhoz tartozik. Más nemzetek háborút viselnek és milliárdokat aldoznak, hogy tengerparthoz jussanak, nekünk csak törvényben biztosított jogunkat kell érvényre emelnünk, hogy a Szuezi-csatorna vonalába eső, páratlan földrajzi fekvésű, 562 kilométernyi dalmát tengerpartot birodalmunkhoz csatoljuk. A dalmát kikötőhelyek valóságos kapui a dalmát Balkán-félszigetnek s a legalkalmasabbak a nagyszabású világkereskedelmi politika kifejtésére. Azonkívül Dalmáciában a természeti kincseknek sokasága vár a kiaknázásra. Kőszén, aszfalt, cement, márvány, bauxit, faholaj, bor, rosoglio szinte kínálkoznak az értékesítésre és hozzá a tenger mellett, ami a nyers termékeknek s ipari cikkeknek szétfordítását annyira megkönnyíti. Ipartelepek létesítéséhez pedig rengeteg vízierő áll rendelkezésre.

A jogi alapot — egyebek között — feltünteti: az 1606: X. tcz., az 1715 CXX. és CXXII. tcz., az 1723: VII. tcz. 4 §-a, az 1729: XIX. tcz., az 1741: LIX. és LXI. tcz., az 1790: XXVI. tcz. 14 §-a, az 1805: II. tcz., az 1808: V. tcz. czime, de leglényegesebb az 1867: II. törvényzikk, melyben felsőes királyunk királyi levele és esküje van törvénybe iktatva. Dalmáciának a magyar birodalomhoz való tartozását megdönthetetlenül igazolja továbbá az 1868: XXX. tcz. több szakasza is. Politikai és közgazdasági helyzetünknek mostani kialakulása elodázhatatlan követelmény gyanánt állítja az előtérbe Dalmácia visszacsatolását.

Az 1868. XXX. törvényzikk idevonat-

kozó szakaszai értelmében a visszacsatolás Magyar-, Horvát- és Dalmátországek közreműködésével, — illetve hezzájárulásával történhetik meg. A visszacsatolás nekünk érdeklünkben áll, de *kívánják azt most a horvátok is, meg a dalmátok is*. E kedvező helyzetet, a három érdeket tényezőnek egyértelmű igyekecsét föl kell használnunk, mert lehet, hogy később oly fordulatok állanak be, amelyek lehetetlenné teszik azt, amit ma könnyű szerrel keresztülvihetünk. Az egész dalmát tartománygyűlés, kivéve az elenyésző olasz kisebbséget, a visszacsatolás mellett van. A legaktuálisabbá teszik azonban a visszacsatolás kérdését az osztrák kormányval folytatott kiegyezési tárgyalások. A dalmát kérdést az új kiegyezéssel együtt kell megoldani, amelyvel szorosan összefügg a kvóta megállapítása. Az önálló vámterület létesítése is szükségessé teszi Dalmácia visszacsatolását, mert Fiume szűk területénél fogva csak korlátozott arányban képes a forgalmat lebonyolítani. Már pedig a vámsorompó felállításánál forgalmunk nagy részét az Adriai tenger felé leszünk kénytelenek terelni, miután az osztrák vám- és tarifa-politika — az osztrákok fenyegetése után ítélve — Ausztriánál való kivitelünknek előrelathatólag akadályokat fog útjába gördíteni.

Ami Fiumét illeti, *Dalmácia visszacsatolása Fiumének nem lesz kárára*. Maguk a *fiúmekek is kívánják a visszacsatolást*. Dalmácia visszacsatolása esetében Boszniában és Herzegovinában sokkal jobban fogunk érvényesülni, mint jelenleg, sőt Montenegrót és Albániát is bevonhatjuk gazdasági érdekkörünkbe. I. Ferenc király a campoformioi békével (1797. okt. 17.) azzal az indoklással kapta meg Dalmáciát, „mert ez az ország a régi jog alapján a magyar szent koronához tartozik”. Thugut, Ausztria akkori külügyminisztere, nehogy Magyarország tengerpartot nyerve, hatalomban gyarapodjék, önkényesen Ausztriához csatolta Dalmáciát. Semmi kétség, hogy Dalmácia jogtalanul tartozik Ausztriához. Száz éven át mit sem tett Ausztria Dalmáciáért, úgy hogy e szép ország koldusbotra jutott. Most egyszerre nagy fordulat állott be. Az osztrákok, látva azt, hogy Magyarországon, Horvátországban és Dalmáciában mind sürűbben követelik a visszacsatolást, szinte lázas munkát fejtenek ki, hogy a Dalmátok előtt népszerűkké valjanak s Dalmáciát megtarthassák. Legfőbb ideje, hogy mi is megmozduljunk s megakadályozzuk azt, hogy Ausztria az érdekszálak egész sorával magához fűzve Dalmáciát s lehetetlenné tegye ez országnak a magyar birodalomhoz való visszacsatolását. Királyunk negyven éves jubileumát lehetne-e szebben megülnünk, mint Dalmáciának, az Árpádok és Anjouk régi tengerpartjának visszacsatolásával?!

Mindezek alapján *Havass* dr. arra kéri a képviselőházat, hogy sürgősen követelje Dalmácia visszacsatolását az 1868: XXX. törvényzikk 65. §-a alapján.

Quarnerói séták.

Az abbáziai kocskorzó megint gyengén sikerült. Hja, lefutják már a régi jó időket, amikor hatvan-nyolcvan feldisített kocsi-ban gyönyörködhetett az üdülő közönség. A néhány koci között feltűnést keltett egy rózsaszínű virágokkal feldisített „kilencz muzsa”-abló. Eszembe jutott, hogy az iskolában arra tanítottak, hogy mind a kilencz muzsa nő volt, de a tabló rendezője változtatott az ősi tradícióban, mert a kilenczediknek egy lenhajú tisztos férfit ültetett be. Ugy látszik, hogy bekövetkezett a „muzsák alkonyá”...

A fiumei magyar színtársulatnak derék titkára, *Czakó* Vilmos is részt akart venni a kocskorzón. Természetesen azonnal felvilágosítottam, hogy ő csakis a szépségversenyen érhetne el valami sikert, mire ijedtében állt a tervétől.

Balla Kálmán, jelenleg fiumei színgazgató, egy alkalommal Ungváron játszott társulatával. Csunya esős idő lévén, a közönség nem igen járogatott sáros-vizes talajban a színházba. *Balla* igazgató erre azt a gavalléros intézményt létesítette, hogy aki a várostól távol eső helyekről színházba akar jönni, az egy ingyen utalványt kap egy kétlovas flakkerre, amely így volt kiállítva:

Utalvány

egy személy részére a bérkocsi ingyenes használatára.

Balla, igazgató.

Czakó titkár, aki mellékfoglalkozására nézve bohém és tréfaszerető ember, egynéhány ilyen visszamaradt utalványt kiosztott a színházi tagok között, azzal a kijelentéssel, hogy ezzel résztvehetnek díjmentesen az abbáziai kocskorzón. Persze az új tagok kapva kaptak az alkalmon és átrándultak Abbáziába. Az első jelentkező, *Virág* Ferencz operett-komikus a legnagyobb flegmával beült egy négylovas hintóba, lábait keresztbe rakja, odaszól a kocsisnak: „Hajts!” — és átnyújtja az utalványt.

A tipikus osztrák kocsi, aki véletlenül ért egy keveset magyarul, elolvasta az utalványt és csak ennyit mondott *Virágnak*:

— Szánsz verrukt? . . .

Virág Ferencz ezért a felültetésért husz korona kártérítést követelt *Balla* Kálmán igazgatótól.

Sok a magyar vendég Abbáziában, alig lehet más szót, mint magyart hallani. A kocskorzó, ha nem is sikerült a legfényesebben, de annál több és szebb szemlélője volt az ünnepeknél. Gyönyörű tavaszi nap volt és a nyári ruhás szép leányok, vidám asszonyok kedvességükkel emelték az ünnepség fényét. Összesen tizenkilenc koci és tizennégy biciklista vett részt a korzón. Az agg *Rainer* főherceg botjára támaszkodva sétált a koronás uton. A hangulat nagyon lanyha volt, s csak hébe-korba szórt egynéhány fiatalember a kocsi-ban elvonuló ismerőseire egy marék konfettit. Az épületek diszesen fel voltak lobogóva, de csak a *Kovács-Brun-féle* Rudovits-penzió látta lengeni a magyar zászlót. Ej, pedig többen is kitűzhették volna, mert alig van penzió, ahol a vendégek többsége nem magyar volna.

Csipkebokor.

KÜLÖNFÉLE.

— **Az Adria hajóstársaság osztaléka.** Az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága a napokban ülést tart, melyen megállapítják a múlt esztendei mérleget. A társaság osztaléka az 1906-ik évről *20 korona* lesz, szemben az előző évi 18 koronával. A közgyűlést e hónap vége felé tartják meg.

— **Olga del Signore hangversenye.** A városi színházban vendégszeropelt operatársaság kitűnő énekművésznője, *Olga del Signore* nem szerdán, hanem *holnap, kedden este* tartja bucsuzó hangversenyét a Filharmoniai Egyesület nagytermében. A hangversenyen *Moranzoni* Róbert karmester, *Romei-Buda* hárfaművész és *Ercolani* E. hegedűművész is közreműködnek. A hangverseny műsora a következő: 1. Verdi: Részlet az „Aida” című dalmű harmadik felvonásából. Éneklő *Olga del Signore*. 2. Vieuxtemps: *Balлада és Polonaise*, előadja *Ercolani* E. 3. *Moranzoni*: *Era il vespro* . . . románcz. *Chamit*

Madre: Sombroero, dal. Énekli Olga del Signore. 4. Lorenzi: Pensiero Poetico. Előadja Romei-Buda. 5. Verdi: Részlet a «La forza del destino» című dalmű harmadik felvonásából. Énekli Olga del Signore. 6. Viotti G. B.: Primo tempo del Concerto 22. Előadja Ercolani E. 7. Mascagni: Részlet a «Cavalleria Rusticana» című dalműből. Énekli Olga del Signore. 8. Godefrid: Notte d'Estate, barcarola. Előadja Romei-Buda. 9. a) Moranzoni: Salutando... b) Bragga: La Serenata, előadják Ercolani E., Olga del Signore és Romei-Buda. Jegyek kaphatók a hangversenyre Breisach R. virágkereskedésében. Az árak a következők: Az első öt sorban egy-egy hely 6 korona. A VI—X. sorban 4 korona, a XI—XV. sorban 3 korona. Külön belépőt nem kell fizetni. Állóhely 2 korona. A hangverseny este 8 óra 15 perckor kezdődik.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csepreghy Kálmán dr. fiúmei főgimnáziumi tanárt a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Milcénich Péter fiúmei kir. törvényszéki írodatisztát a XI. fizetési osztályba nevezte ki.

— **A Fiumei Magyar Daloskör hangversenye.** A Fiumei Magyar Daloskör szombatra hirdetett hangversenyt, minthogy Ambrus Zoltánné e napon akadályozva volna a hangversenyen való közreműködésben, *penteken, e hó 12-én* este tartja meg. A hangverseny műsora a következő:

1. Huber Károly: «Fohász», zongora- és harmonium-kísérettel énekli a kar.

2. a) Vieuxtemps: Addagio; b) Nacház: Magyar dalok. Hegedűn játsza Simonich Henrik, zongorán kíséri Janosits József.

3. Gounod: «Ékszer-ária» a «Faust» operából, énekli Ambrus Zoltánné, zongorán kíséri Janosits József.

4. a) Részlet «Tannhäuser» operából; b) Rákóczi-induló. Két zongorán 8 kézre játsza Goldmann Alice, Fittman Viktória, Cimadori Róbert és Janosits József.

5. Részlet a Puccini «Pillangó-kisasszony» című operájából; b) Kálmán Imre: «Egyedül»; c) Leoncavallo: Mimi Pinson dala a «Bohémek» című operából. Énekli Ambrus Zoltánné, zongorán kíséri Janosits József.

6. Huber Károly: «Magyar király-induló», zongorakísérettel énekli a kar.

— **Villamos vasut Fiume és Abbazia között.** Becsből jelentik, hogy a minap véglegesen megalakult az a részvénytársaság, amelynek célja, hogy villamos vasutat építsen Abbazia és Volosca között. A részvénytőke két millió kétszáz ezer koronát tesz ki. A munkálatokat már ez év július havában kezdik meg. A jövő évben aztán kiejtik a Volosca és Fiume közötti vonalat. Eczélből a részvénytőkét meg egy millió koronával fogják felmérni.

— **A hajómunkás tragédiája.** Megrázó drámák játszódnak le ugyiszólván a szemünk előtt a két keze keserves munkájából élő munkáshadseregben, de a maga ügyesbajos dolgai után járó közönség oly közönyösen halad el a munka és vértanúi mellett, mint ha nem is egy emberéletéről volna szó. Ma is egy derek, munkabíró ember fekszik kiterítve, gyászoló családjától körülveve az itteni kórházban, aki ma reggel még jó kedvben és friss életerővel fogott hozzá a Riva Salvatore horgonyzó «Jago» angol gőzösön nehéz munkájához. Lenas Tamás 34 éves, nős hajórakodó munkás az illető, ki a Via di Gelse-ben saját házában lakik. Délután öt óra volt, midőn az ásványvizet rakodó hajó daruja hat nagy ásványvizes ládával megterhelve a levegőbe emelkedett és a hajó középső nyílása mellett álló Lenazot, ki e pillanatban másfelé nézett, úgy fejbe ütötte, hogy menten lefordult lábáról és lezuhant a 10 méter mélységű hajófenékre. A gyorsan előhívott mentők a legnagyobb óvatossággal beszállították a városi kórházba a szerencsétlent, de ott Burics dr. minden fáradozása dacára 7 óra 10 perckor meghalt, anélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét. Jajveszékelt felesége, ki szintén ott volt a kórházban, szinte esztet veszve borult ferje holttestére és a körülállók alig bírták az öngyilkosságtól visszatartani.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Frank Tamás cillii illetőségű nős abbáziai könyvkötőmester tegnap délelőtt 11 órakor az abbáziai Villa Dorotheában levő lakásán öngyilkossági szándékkal revolverrel jobb halántékába lőtt. A súlyosan sebesültet ma reggel beszállították az itteni kórházba, de a golyót minden fáradozás dacára esti 9 óráig nem sikerült fejből eltávolítani. A tett oka rossz üzletmenet és anyagi gondok.

— **A gyorslábú Lebovicst elfogták.** Lapunk vasárnapi számában megírtuk, hogyan rabolta meg az Adamich-mólón két vakmerő zseblovaj Popper Henrik budapesti háztulajdonost, akinek impozáns aranyláncza annyira megnyerte szakértő tetszésüket, hogy siettek a rajta levő aranyórával együtt maguknak elannektálni. Ez alkalommal azonban csufult rajtavessztettek a dolgon, mert egy fürge rendőr üldözöbe vette őket és szerencsésen el is csípte egyiküket, Endes Árpádot, akit az aranyóra volt. A másik, Lebovics István, gyors lábainak köszönhető menekült. Ugy eliramodott a jeles férfiu, hogy meg sem állt — Erzsébetfalvaig. Az pedig, mint ismeretes, jó messze van innen, Budapest szomszédságában. Amde néha a végzet keze igen hosszú, nem csoda hát, ha utólrta a gyorslábú Lebovicst is. Az erzsébetfalvi esendőség ma táviratban értesítette a fiumei rendőrséget, hogy letartóztatta ott a körözött ékszerkedvelőt. Lebovicst különben már jól ismerik országszerte a rend őrei és jól ismeri ő is a rendőrségi fogházak belsejét, lévén ő viharvert, de szenvedélyes kutatója az idegen zsebeknek.

— **A hinta áldozata.** Majetich Pesquale otocsácsi születésű 14 éves inas tegnap délelőtt 11 órakor a Scoglietto-téren egy lengő hintához oly közel jutott, hogy az teljes erővel fejbe ütötte és messze ellódította. A szegény fiut rögtön kórházba szállították, ahol még ma este is élet-halál között vívódik. Súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett.

SZÍNHÁZ.

— **Városi színház.** Tegnap és ma este folyt le a Comunale színházban az idei tavaszi opera-stagione utolsó két előadása. «Madama Butterfly» került mindkét estén zsufolt ház előtt színre és pedig tegnap Moranzoni karmester, ma este pedig Acerbi tenorista jutalomjátékaul. Az utóbbi énekelt e két estén Pinkerton szerepet és pedig oly kiváló szepen, hogy a közönség minden nagyobb áriája után szünni nem akaró tapsokba tört ki. Moranzoni karmester is folytonos ünneplés tárgya volt mindkét estén és tegnapi jutalomjátéka alkalmával vége-hossza nem volt a babérkoszorúknak és szebbnél-szebb ajándékoknak.

Ma este Acerbit is elhalmozták az elismerés minden jeleivel, úgy hogy a szezon mindenki meglepedésére a legteljesebb siker jegyében végződött.

Olga del Signore, kit a közönség annyira szeretetébe fogadott itten, holnap megkülön búcsúzik a Filharmoniai Egyesületben tartandó hangversenye keretében, melyről lapunk más helyén emlékeztünk meg.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felolós szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

BUSSINPIEOLLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR CSALÁDI OTTHON.

Világlátott fiatal ember,

ki tökéletesen beszéli a magyar, angol, német, spanyol nyelvet, ajánlkozik 1—2 gyermek mellé, kiket bármely nyelvre legrövidebb idő alatt megtanít. Földrajzi ismeretek tanításra hajlandó középiskolai tanulók részére. Feltételei: ellátás és mérsékelt honorarium.

Megkereséseket kér a kiadóhivatalba: „Világlátott” jelige alatt.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

fogműterme, az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtétet *fájdalom nélkül* személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ézüst és porcellán-plombirozás. Aranykoronák; szájpadiás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucsuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatiszték, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

Magyar Vendéglőben

(Riva Szápary 1.)

a kőbányai Polgári serfőző világos márcziusi sörön kívül a világhírű, orvosilag javasolt Szt. István védjegyű

Dupla malátasört

a mai naptól kezdve csapról mérik ki.

Kizárólag magyar konyhájából izletes ételek lesznek kiszolgálva.

Magyar borok.

Reggelizés előtt fél pohár Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérbajokban, továbbá **elkövéréds, szívelhajasodás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, eukorbetegség, aranyér, csúz- és köszvénynél, vérbőségél s egyéb belszervezeti bajokban.** — Főszétküldés a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél Komáromban. Kapható minden jobb gyógyszertár és fűszerüzletben, **Fiumében Heim F.-nél,** kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvízekkel.

Crnkovič szálloda, pensio és kávéház CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 percznyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvosi kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok, valamint Münchener és Pilsener sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas és kellemes hely.

Olcso árak. — Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: Crnkovič József.

Hotel és penzió Plesch

ABBAZIA

Reichsstrasse (azelött villa Thaller).

Minden szobából kilátás a tengerre. Olvasó, étkező és zeneterem. Villanyvilágítás, fürdők a házban. Kitünő konyha. Napi ellátás szobával 7 koronától feljebb.

KOVÁCS-BRUN K. EMIL

Rudovits penziója

A fürdő központján, a Curparkkal szemben.

Déli fekvés. Lift. Fürdők a házban.

Az előkelő magyarság találkozó helye.

Minden kényelem!

TELEFON 23. SZÁM.

MAGYAR

okleveles masseur-arczapolás és manieure amerikai módszerrel. Szépségápolás stb. Házhoz jövök.

Mme László

ABBAZIA, Villa Nada II. em.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Elsőrangú ház, pazar fényűzéssel berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

Szobák 2 koronától feljebb.

Pensio Villa Melanie

ABBAZIA

a Szegő szanatorium mellett.

Saját házi és tengeri fürdő. Minden szobából gyönyörű tengeri kilátás.

Olcso árak.

Megérkeztek

a napokban a pünkösdi és nyári szezonra való dús választékú angol zephirek, kötények, gyermek- és hölgyek részére, azonkívül tiszta ezernavasznak és fehérnemű kellekek minden kivételben.

Feltűnést keltő divatcikkeinket a nagyközönség figyelmébe ajánljuk, u. m.: **nyak-kendőket, harisnyákat, zsebkendőket** stb. Minden törekvésünk oda irányul, hogy **olcsó árak mellett tisztességes jó árut** bocsássunk t. vevőink rendelkezésére.

Számos látogatásért esedeznek

VUJA és BAKI

FIUME, Via Adamich 1. szám
Terzi-féle ház.

CIRKVENICA SZALLÓ ÉS PENSIO CIRKVENICA.

A magyarság legkedveltebb központja. Szobák gyönyörű tengeri kilátással. Családok részére nagy kedvezmény. Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak.
Tulajdonos: Körner Iván.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. társaság

FIUME.
VEDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
tábláscákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság

(FIUME. Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;

leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld

minden nagyobb városába;

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;

előleget nyújt árukra és értékpapírokra;

megőríz és kezel értéktárgyakat;

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek

inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;

fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

fiumei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárúsító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szöv. üzet) Corso Prolungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.